
UIT HET VELD: AFWIJINGEN BIJ BRUINE KIKKERS

We hebben in de Meetnet Amfibieën *Mededelingen* al eens eerder aandacht besteed aan lichamelijke afwijkingen bij amfibieën en de mogelijke oorzaken daarvan. Ook dit jaar werden weer drie gevallen van afwijkingen bij kikkers gemeld. Het betrof steeds de bruine kikker. In twee gevallen ging het om een kleurafwijking, en één keer om een misvorming. Hieronder volgt een korte samenvatting van deze waarnemingen.

spookkikker

In de Amsterdamse Waterleidingduinen werd door duinwachters al in februari een albinistische bruine kikker gevonden. Door het ontbreken van pigment was de grondkleur van dit subadulte dier roze. Deze kleur, in combinatie met de rode ogen, gaf dit diertje een spookachtig uiterlijk. Op de rug was nog wel een lichte gelige zweem aanwezig waardoor dit kikkertje niet als een albino in de strikte zin van het woord kan worden aangemerkt. Na het nemen van enkele foto's is het dier weer losgelaten.

witte eitjes

Tussen de 100 à 150 bruine kikker-eiklommen vond Arnold van Rijsewijk dit jaar twee eiklommen waarvan de kernen van de eieren wit waren. Ook in 1997 en 1998 had hij in dit gebied, de Kaaistoep bij Tilburg, al witte eiklommen gezien, en in 1996 had hij ook al eens een albino pas gemetamorfoseerd kikkertje waargenomen. Dit jaar had Arnold een stukje van zo'n witte eiklomp meegenomen om thuis op te kweken. De witte eieren bleken zich veel minder snel te ontwikkelen dan de, ter controle meegenomen, normale eitjes. Enkele dagen nadat de larfjes de eitjes hadden verlaten, en vrij

rondzwommen, begonnen ze langzaam donkerder te kleuren, en nog een week later waren ze qua kleur vrijwel niet meer van de gewone larven te onderscheiden. Wel waren de 'witte' larfjes nog steeds een stuk kleiner dan de normale larven. Waarschijnlijk waren de eitjes afkomstig van een albinistisch vrouwtje die gepaard had met een normaal gekleurd mannetje. Deze eitjes vertonen in eerste instantie de uiterlijke eigenschappen van de moeder. Pas later in de ontwikkeling komen de genetisch eigenschappen van de vader tot expressie. Dus ook zijn kleureigenschappen. De achterstand in groei hangt waarschijnlijk samen met een verminderde vitaliteit van albinistische kikkers.

kleine tenen

Op de Diemerzeedijk bij Amsterdam vond Pieter de Wijer eind juli een bruine kikker met een misvormde rechterachterpoot. De twee kleinste tenen van de voet waren sterk gereduceerd, hadden geen zwemvliezen en staken op een ongebruikelijke plek uit de voet vandaan. Hoewel de Diemerzeedijk een voormalige gifbelt is, hoeft de aanwezigheid van gif niet direct de oorzaak van de misvormingen te zijn. Dergelijke misvormingen zijn ook bekend als gevolg van parasitaire aantastingen van de kikkervisjes (zie *Mededelingen* nr. 3).

MEDEDELINGEN

Korting RAVON publicaties

In overleg met het publicatiebureau van RAVON is overeen gekomen dat alle waarnemers van het Meetnet Reptielen en het Meetnet Amfibieën, die (nog) geen lid zijn van het RAVON, evengoed in aanmerking komen voor de ledenkorting van RAVON op bepaalde producten. Het gaat dan om

het boekje 'Waarnemen en herkennen van amfibieën en reptielen in het veld', en om de bandjes en CD's met amfibieën-geluiden. Deze, en meer, spullen zijn te bestellen via het RAVON publicatiebureau (postbus 1413, 6501 BK Nijmegen). Of via de Website van RAVON: <http://www.RAVON.nl>.

Excursies op de RAVON website

De website van RAVON heeft alweer enkele maanden haar definitieve adres op <http://www.ravon.nl>. Op de website vindt je informatie over RAVON, artikelen die je bij RAVON kunt bestellen, publicaties in het tijdschrift RAVON, het Atlasproject en Excursies. Een overzicht van excursies die door de verschillende afdelingen worden georganiseerd staat op het prikbord van de website.

Tekening: Cees Omes